

## **YAZI-Patrikhane Diyanet'e bağlanmış, duymamışız**

**Ohannes Kılıçdağı: Asıl vahamet, devlet camileriyle ilgili bir karar almadan kendilerinin de kiliselerle ilgili bir karar alamayacaklarını söylemesinde. Aradaki bağı kurmakta zorlanıyorum.**

10 Nisan 2020 tarihli yazının tamamı burada:

<http://www.agos.com.tr/tr/yazi/23889/patrikhane-diyanete-baglanmis-duymamisiz>

Asıl vahamet, devlet camileriyle ilgili bir karar almadan kendilerinin de kiliselerle ilgili bir karar alamayacaklarını söylemesinde. Aradaki bağı kurmakta zorlanıyorum.

Şu günlerde insan korona ve karantinadan başka şeyler yazmak istiyor ama bu ortamda başka konular da tali görünüyor. Sağ olsun, Patrik Sahak Maşalyan Agos'a verdiği mülakattaki sözleriyle, bana salgınla Patrikhane'nin konumunu bağdaştırarak ele alma imkânı vermiş.

Böyle dediğime bakmayın. Patrik Maşalyan'ın "Kiliseler daha erken kapatılsaydı daha iyi olmaz mıydı?" sorusuna verdiği cevabı, Ermeni toplumu için üzülen okudum. Lafa Patrikhane'nin devletin merkezî sağlık politikasıyla uyumlu olma zorunluluğunu belirterek giriyor. Tamam, bu bağlamda ne demek istediği az çok anlaşılıyor ama bu durumun adı sağlık politikası değil. İçinde bulunduğumuz akut krizle ilgili bir karar almadan bahsediyoruz. Yoksa, ne ilgisi var Patrikhane'nin devletin sağlık politikasıyla?

Hadi, diyelim ki bu üzerinde fazla durmaya değmeyecek bir dil sürçmesi. Olabilir; hepimiz zaman zaman yanlış yerde yanlış kavram kullanıyoruz. Asıl vahamet, devlet camileriyle ilgili bir karar almadan kendilerinin de kiliselerle ilgili bir karar alamayacaklarını söylemesinde. Aradaki bağı kurmakta zorlanıyorum. Hangi kanun, hangi yönetmelik, hangi mevzuat devlete kiliseler üzerinde böyle bir idari tasarruf yetkisi tanıyor? Patrikhane Diyanet'e bağlandı da haberimiz mi yok? Bilmediğimiz kanallarla Patrikhane'ye talimat mı geliyor, yoksa Patrikhane kraldan fazla kralcı mı? Kendi kilisesinde ayin yapıp yapmamaya dahi kendi başına karar veremeyen bir Patrikhane, çok çok acıklı bir manzara. Yazık. Şunun için bile, kendi toplumundan gelen uyarılara kulak asmadığını söyleyip, devletin ağzının içine bakan bir kurum nasıl özerk bir yapı olarak hareket edecek? Yok, özerk olmak gibi bir niyetleri yoksa, bir noter makamı olma niyetindeyseler, açıklasınlar, herkes de ona göre yorum yapsın.

Kiliselerde toplu ayinlerin askıya alınmasının halkı paniğe sevk edeceği iddiası ise temelsiz. Etrafına birazcık bakan biri bunun geldiğini görebilir(di). Bu göklerden gelen, ani bir yıldırım değil ki... Aylardır konuşuluyor, sosyal medyada da uzun uzun tartışıldı ve içinde benim de olduğum birkaç kişi, neden kiliselerdekiler de dâhil bütün toplantıların derhal askıya alınması gerektiğini Patrikhane yetkililerine anlatmaya çalıştık. Müneccim miydik, sihirli küremize bakıp haftalar sonrasını mı gördük? Tabii ki hayır, yalnızca bu salgının seyrinin nasıl olacağını diğer ülkelere bakarak görüyorduk. Onların tecrübesi de, kilise veya başka bir yerde toplanmalara ne kadar erken son verilirse, salgının yayılış hızının o oranda düşeceğini gösteriyordu. Efendim, devlet yapmamış. Devlet geç kalmış, bir yanlış yapmışsa, siz de mi yapacaksınız? Nitekim, Sağlık Bakanı salgın Türkiye'de görüldükten haftalar, dünyada çıkışının üzerinden aylar geçtikten sonra, gülsem mi ağlasam mı dedirten bir şekilde,

“Virüsün bu kadar hızlı yayıldığını bilmiyorduk” dedi. Halbuki, çeşitli ülkelerden doktorlar, uzmanlar aylardır bas bas bağıyor. Sayın bakan Twitter’a baksa, virüsün ne kadar hızlı yayıldığını öğrenmesine yeterdi. Şimdi Patrik Maşalyan da çıkmış, bu aymazlığın gönüllü ortağı oluyor. “Tarihi bugünden geriye doğru okumak çok kolay” diyor. Bu dediği doğru da, ortada tarih falan yok. Her şey aylardır hepimizin gözlerinin önünde oluyor. Yani bu, Maşalyan’ın dediğinin tersine, öyle “hiç yürünmemiş” bir yol değil, en azından Türkiye için. Çin, İran, İtalya, İspanya, kimi aylar, kimi haftalar önce bu yolu yürüdü. Siz neredeydiniz? Evet, bu virüs salgını geleceğe dair birtakım belirsizlikler yaratıyor ama alınacak basit önlemler konusunda bir bilinmezlik yok(tu).

Her şey bir yana, devlet ve hükümet birtakım önlemleri almakta geç kalmasından dolayı doğan ve doğacak zararlardan, siyasetin doğası gereği sorumlu. Peki, Patrikhane de sorumluluğu kabul ediyor mu? Madem devletin hareketlerine bağlısınız, onun yanlışlarının vebaline de ortaksınız demektir. Fakat, belli ki sorumluluk da kabul etmiyorlar. “Korona salgınının nedenini kiliseler olarak görümler” derken kimden bahsediyor, bilmiyorum. Salgının Çin’den değil de İstanbul’daki Ermeni kiliselerinden çıktığını düşünen yoktur herhalde. Fakat, kilisesini kapamayan patrik, fabrikasını –işçilere ücretli izin vererek– kapamayan patron, maçları oynatan federasyon, toplantısını iptal etmeyen siyasi parti, hepsi bu işte sorumludur. Patrik Maşalyan, Kapalıçarşı’dan emsal vermiş ve “Oradaki dükkânların neden erken kapanmadığını niye sormuyorlar?” demiş. Patrikhane’nin Kapalıçarşı’nın açılıp kapanmasından da sorumlu olduğunu bilmiyordum. Her yetkiliden kendi sorumluluk alanındaki kurumları sorduk, soruyoruz. Kapalıçarşı’yı da mı Patrikhane’den soralım?